

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa K.W.
przeciwko „O.” S.A. w W.
o ochronę praw autorskich,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 31 lipca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w W.
z dnia 23 maja 2017 r., sygn. akt VI ACa .../16,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;
- 2) oddala wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego;
- 3) przyznaje radcy prawnej B.M. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w W. kwotę 12450 (dwanaście tysięcy czterysta pięćdziesiąt) zł, powiększoną o należyty podatek VAT z tytułu nieopłaconych kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

UZASADNIENIE

K.W. w pozwie skierowanym przeciwko „P.” sp. z o.o. (obecnie „O.” S.A. z siedzibą w W.) wniósł o ochronę praw autorskich, wskazując, że jest współtwórcą platformy wymiany korzyści pomiędzy reklamodawcą a odbiorcą, oferowanych pod nazwami: „[...]”, a pozwany, prowadząc promocję „[...]”, zorganizowaną w 2012 r. w ramach oferty „[...]” i „[...]”, dopuścił się plagiatu platformy.

Wyrokiem z dnia 17 listopada 2015 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił powództwo w całości, a wyrokiem z dnia 23 maja 2017 r. Sąd Apelacyjny w W. oddalił apelację powoda.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, powód wskazał przyczynę kasacyjną przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Zdaniem skarżącego, w sprawie zachodzi potrzeba rozstrzygnięcia, czy możliwa jest ochrona schematu platformy mobilnej w polskim prawie autorskim, w świetle art. 1 ust. 1 i ust. 2¹ ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (obecnie tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 1191 ze zm.; dalej - „prawo autorskie”) i konieczność odpowiedzi na pytania:

1. czy przy stosowaniu przepisu art. 1 ust. 1 prawa autorskiego, to jest przy określaniu statusu utworu, Sąd powinien brać pod uwagę, czy dany utwór stanowi przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze czy też wyłącznie sposób jego wyrażenia;

2. czy można uznać za przedmiot ochrony prawa autorskiego wyłącznie sposób wyrażenia dobra niematerialnego z pominięciem ustaleń, że stanowi ono przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze;

3. czy dobro niematerialne uzewnętrznione jako schemat platformy mobilnej stanowi przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, a w konsekwencji stanowi utwór w rozumieniu prawa autorskiego i podlega ochronie prawnoautorskiej?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien odpowiednio sformułować zagadnienie prawne, wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz świadczącą o istotności tego zagadnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, nie publ.; z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, nie publ.). Zagadnienie jest istotne, jeżeli jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2012 r., II CSK 180/12, nie publ. oraz z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, nie publ.), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ.).

Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej prowadzi do oceny, że powód nie wykazał występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

W świetle art. 1 prawa autorskiego rozstrzygnięcie pierwszych dwóch zagadnień nie nasuwa wątpliwości, z przepisu bowiem wynika jednoznacznie, że przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci (art. 1 ust. 1), przy czym ochroną objęty może być wyłącznie sposób wyrażenia (art. 1 ust. 2¹). Jest zatem jasne, że ochrona prawnoautorska dotyczy tylko sposobu wyrażenia będącego przejawem działalności twórczej o indywidualnym charakterze, a wywody Sądu Apelacyjnego dotyczące tej kwestii nie nasuwają żadnych zastrzeżeń.

Wbrew sugestii powoda wyrażonej w trzecim z zagadnień Sąd odwoławczy nie kwestionował tego, że dobro niematerialne uzewnętrznione jako schemat platformy mobilnej, stanowiące przejaw działalności twórczej o indywidualnym

charakterze, podlega ochronie prawnoautorskiej. Wprawdzie podkreślił, że sam pomysł powoda na prezentację reklam, sprowadzający się do pobudzania aktywności odbiorcy reklam i nagradzania odbiorcy za tę aktywność, nie stanowi przedmiotu ochrony na gruncie prawa autorskiego, stwierdził jednak zarazem wyraźnie, iż konkretyzacja tego pomysłu w postaci materiałów i prezentacji - w tym materiał określany jako wersja demonstracyjna platformy, stanowiący prezentację jej struktury docelowej - które dostępne były w internecie i przesłane przez powoda m.in. do pozwanej Spółki, spełnia cechy utworu. O oddaleniu powództwa zadecydowała konstatacja, uwzględniająca opinię biegłego, że powód w żaden sposób nie wykazał, iż Spółka naruszyła jego prawa autorskie do tak określonego utworu, a w szczególności korzystała z niego na jakimkolwiek polu eksploatacji. Porównanie materiałów wytworzonych przez powoda z platformą mobilną pozwanej wykazało brak jakichkolwiek podobieństw w warstwie tekstowej, form graficznych i kompozycji plastycznych. Platforma reklam mobilnych Spółki była dziełem odmiennym, opartym na innych założeniach, wykorzystaniu odmiennej technologii, narzędzi i środków przekazu, i w żadnym zakresie niekopiującym ani nie powielającym rozwiązań przedstawionych przez powoda. Ewentualna inspiracja pomysłem prezentacji reklam nie jest zaś wystarczająca dla stwierdzenia naruszenia praw autorskich powoda.

Trzeba także zauważyć, że skarga kasacyjna nie zawiera zarzutu naruszenia przepisów postępowania, które mogłyby prowadzić do podważenia podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, ani zarzutu naruszenia art. 79 prawa autorskiego.

Wszystko to sprawia, że zagadnienia przytoczone przez skarżącego są pozbawione waloru istotności.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie § 2, § 4 ust. 1 i 3, § 8 pkt 9 i § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

Rozpoznając wniosek strony pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, Sąd Najwyższy wziął pod uwagę, że za złożenie odpowiedzi na skargę kasacyjną adwokatowi lub radcy prawnemu przysługuje wynagrodzenie jak za sporządzenie i wniesienie skargi. Strona przeciwna może wnieść do sądu drugiej instancji odpowiedź na skargę kasacyjną w terminie dwutygodniowym od doręczenia jej skargi (art. 398⁷ § 1 zdanie pierwsze k.p.c.). Nie stanowi odpowiedzi na skargę tak nazwane pismo procesowe, wniesione po upływie ustawowego terminu do dokonania tej czynności (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 maja 2002 r., IV CKN 1071/00, OSNC 2003 nr 9, poz. 120, z dnia 14 marca 2003 r., V CKN 1733/00, nie publ., oraz z dnia 7 maja 2003 r., IV CKN 113/01, nie publ.). W konsekwencji nie wywołuje ono skutków w zakresie zawartego w nim wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, obejmujących sporządzenie i wniesienie odpowiedzi na skargę kasacyjną (art. 167 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.). Ze wskazanych przyczyn nie może być uwzględniony wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, zawarty w piśmie określonym jako odpowiedź na skargę kasacyjną, które złożone zostało po upływie terminu do podjęcia tej czynności, tj. dnia 5 kwietnia 2018 r., podczas gdy skargę kasacyjną pozwanemu doręczono w dniu 8 marca 2018 r.

kc

jw